

14/1997. (V. 28.) KTM rendelet

a nemzeti parkok területének övezeti kategóriákba való besorolásáról

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 28. §-ának (7) bekezdésében, valamint 85. §-ának *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. § A rendelet célja, hogy a nemzetközi előírásokkal összhangban megállapítsa a nemzeti parkok övezeti kategóriákba való besorolásának elveit, módját, továbbá meghatározza az egyes övezetekben a természetvédelmi kezelés alapvető szempontjait.

2. § A nemzeti parkok természeti értékeinek megóvása érdekében, azok területét természeti, kezelt és bemutató övezeti kategóriákba kell sorolni [Tvt. 28. § (7) bekezdés].

Természeti övezet

3. § (1) Természeti övezet az emberi tevékenység által nem, vagy kis mértékben érintett természetes vagy természetközeli állapotú terület, amelyen a természeti folyamatoknak meghatározó szerepe van. Jelentős kiterjedésük következtében önfenntartóak, változatos, stabil belső szerkezettel, ugyanakkor dinamikus változékonysággal rendelkeznek. Állandó vagy időszakos lakosság e területeken nem található, építmények előfordulása ritka.

(2) A természetvédelmi kezelés elsődleges feladata a természetes, természetközeli állapot fenntartása.

Kezelt természeti övezet

4. § (1) A kezelt természeti övezet emberi tevékenység által kis mértékben terhelt, olyan természetes vagy természetközeli állapotú terület,

a) amelyen a beépítettség általában szórványos,

b) a terület jellegét a természeti értékek határozzák meg,

c) a természeti erőforrások korlátozott használata nem befolyásolja a természet megújuló képességét.

(2) A kezelt természeti övezetben a természetvédelmi kezelés célja az övezet természeti értékeinek védelmével, fenntartásával, illetve helyreállításával összeegyeztethető tevékenységek megvalósítása.

Bemutató övezet

5. § (1) Bemutató övezetbe kell sorolni az emberi tevékenység által mérsékelten terhelt természetközeli állapotú és egyéb területeket,

a) amelyek beépítettségi szintje alacsony,

b) amelyen a természeti értékek túlsúlyban vannak és a népsűrűség csekély, továbbá

- c) meghatározóak a hagyományos és extenzív gazdálkodási formák, tevékenységek.
- (2) A bemutató övezetben folytatott tevékenységeknek összhangban kell lenniük a természetközeli adottságok védelmével és fenntartásával, biztosítva a természeti erőforrások megújulását és hosszú távú fennmaradását.
- (3) A bemutató övezetben helyezhetők el a kezelési tervben meghatározott módon a bemutatási célú létesítmények, és itt kell biztosítani a természetkímélő bemutatási tevékenység feltételeit.
- (4) A kezelt és bemutató övezet egységesen is meghatározható, ha annak elhatárolása nem lehetséges vagy természetvédelmi szempontból nem célszerű.

Az övezetek kezelésének alapvető szempontjai

- 6. §** (1) A nemzeti park területén található természeti értékek fennmaradása, illetve fenntartható használata biztosítása érdekében az egyes övezetekbe tartozó területek természetvédelmi kezelésének követelményeit, a területen folytatható tevékenységek feltételeit és módjait – a Tvt.-ben meghatározott elvek figyelembevételével – a kezelési tervben kell meghatározni.
- (2) A kezelési terv tartalmazza az egyes övezeti kategóriákba sorolt területek rendeltetését, az egyes övezeti kategóriák természetvédelmi kezelési céljait.
- (3) Elsődleges természetvédelmi kezelési célú tevékenységek azok, amelyek az adott övezeti kategórián belül található természeti értékeinek megóvását szolgálják.
- (4) Másodlagos természetvédelmi kezelési célú tevékenységek azok, amelyek összeegyeztethetők az adott övezet rendeltetésével és az övezet egész területén, illetve meghatározott részén annak káros befolyásolása nélkül folytathatóak.

Az övezetek besorolásának módja

- 7. §** (1) Az övezeteket az egyes földrészletek természeti értékeinek és kulturális örökségének tartós fennmaradása biztosításával kell besorolni.
- (2) Az övezetek besorolását meg kell előznie a terület átfogó természeti állapotfelmérésének, amely kiterjed:
- a) a nemzeti park természeti értékeinek, azok helyzetének, állapotának, folyamatainak,
- b) a természeti értékeket veszélyeztető körülmények és a veszélyeztetettség mértékének megállapítására és rögzítésére.
- (3) A (2) bekezdés szerinti átfogó természeti állapotfelmérést a nemzeti park, illetve természetvédelmi igazgatóság (a továbbiakban együtt: igazgatóság) a védetté nyilvánítást előkészítő eljárás során végzi el.

- 8. §** (1) Az övezetek besorolását az igazgatóság készíti elő. Az igazgatóság feladata folyamatosan figyelemmel kísérni a nemzeti park természeti állapotát, a természeti értékek, természeti erőforrások változásának a folyamatait, és kezdeményezni az övezeti besorolás esetleges megváltoztatását.
- (2) Az övezetek besorolása a védelmi célok elsődlegességének biztosításával történik, ezért ha annak természeti feltételei adottak összefüggő övezeti területek kialakítására kell törekedni.

(3) Az övezeti besorolást helyrajzi számonként, szükség esetén alrészletre kiterjedően el kell végezni.

(4) Az övezetekbe sorolás – a kezelési terv [Tvt. 36. § (3) bekezdés] részeként – a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály, illetve az e rendelet hatálybalépésekor meglévő, vagy a Tvt. 36. §-ának (4) bekezdésében meghatározott jogszabály hatálybalépése előtt megindított védetté nyilvánítási eljárás alatt álló nemzeti parkok esetében a külön jogszabállyal elfogadott kezelési terv részét képezi.

9. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit első alkalommal a Tvt. 36. §-ának (4) bekezdésében meghatározott jogszabály hatálybalépését követően indult védetté nyilvánítási eljárásokban kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálybalépésekor meglévő nemzeti parkok övezeti besorolását 1998. június 30-ig kell elvégezni.